

Men der ligger noget for mig haabløst i saaledes uden videre at gøre sig fortrolig med den Tanke, at 10,000 Tønder Land, som i Øjeblikket i alt væsentligt er Land, og som for en forholdsvis ikke stor Udgift kunde opretholdes ogsaa fremdeles, skal falde tilbage til at blive Vand. Jeg ser godt, at Egnens Beboere netop paa Grund af deres ringe Tal og den noget tynde Bebyggelse, navnlig paa Østsiden, ikke ere i Stand til at magte Opgaven at afløse Engländerne, der i Parentes for at afstaa alle deres Koncessionsrettigheder, hele deres Materiel, hele Foretagendet forlange en Afstaaelsessum af 200,000 Kr., hvilket man ikke med Føje kan misunde dem, da det vist er notorisk, at de have ofret 4 Mill. Kr. Beboerne ville ikke kunne magte at skaffe de Penge til Stede, idet der, saa vidt jeg kan skønne efter en foreløbig Undersøgelse paa Stedet, vil medgaa et Par Hundrede Tusinde Kr. til at bringe Foretagendet i fuldt færdig Stand. Det kunne Beboerne ikke magte, det kan kun magtes ved, at Staten træder hjælpende til ved at give et Laan, eller paa anden Maade, hvad jeg ikke skal komme nærmere ind paa her, eller ved, hvad man ogsaa kunde tænke sig, at Privatmænd, som havde Raad til at risikere noget, af nationaløkonomiske eller patriotiske Hensyn vilde træde sammen for at sammenskyde den fornødne Sum til at holde Foretagendet i Live og gøre det færdigt. Det er efter min Mening ingenlunde absolut haabløst, at man efter en Del Aars Forløb kan komme til et saadant Resultat med det store Areal, at der ogsaa virkelig kunde komme en Forrentning nd af det Beløb, som sættes deri. Men det kan jo ogsaa gaa paa den Maade, at det hele tabes, og det er jo i alt Fald i Øjeblikket, da Penge jo ere en ret rar Ting at faa fat paa, ikke let at tilvejebringe et Beløb af 400,000 Kr. eller saa.

Men hvorledes det nu end gaar, og hvem der saa skal fortsætte Foretagendet, hvis det skal holdes i Live, hvad enten det bliver den ene eller den anden, Staten, Beboerne, private, Engländerne eller hvem det nu bliver, er det efter min Overbevisning en aldeles uomgængelig Nødvendighed, at der maa tilvejebringes saadanne Kommunikationsforhold, at den store Afgrøde, som vil kunne fremkaldes, kan afhændes til nogenlunde anstændige Priser. Det vil med andre Ord kort og godt sige, at jeg er ganske klar over, at den absolut ufravigelige Betingelse, som enhver, enten det nu bliver Staten eller private Mænd eller Beboerne deroppe, der skulde fortsætte

Driften af dette Foretagende, nødvendigvis maa stille Krav om, er, at det Led, der mangle i Jærnbanelinien i det nordlige Jylland, Leddet mellem Tisted og Fjerritslev, føjes ind, saaledes at der fremkommer en Forbindelse med Statsbanerne og dermed Mulighed for at afhænde de store Masser af Græs og Tækkerør o. s. v. til nogenlunde rimelige Priser. Jeg mener egentlig, at Staten nærmest kunde yde sin Støtte paa denne Maade. D'Hrr. ville jo erindre, at dette Led i Jærnbanelinien, Tisted—Fjerritslev Banen, stod paa den i 1894 vedtagne Lov om de private Baner. Linien har været lagt over den ene af de to udtørrede Vejler og lige forbi Enden af den anden. Det forekommer mig nu, at Staten uden at gøre Brud paa noget Princip kunde stille sig noget mere imødekommende over for dette specielle Baneanlæg end over for andre, fordi enhver, der er kendt i de Egne, vil vide, at netop paa Grund af Jordens tarvelige Beskaffenhed deroppe, Naboskabet til Klitterne og Vesterhavet, er det ganske utænkeligt, at Egnens Beboere kunne magte dette Jærnbaneanlæg, naar de skulle udrede Halvdelen dertil. Jeg skal ikke her komme med noget Forslag eller nærmere omtale, hvorledes Staten kunde afhjælpe Hovedmanglen og fremskaffe det, der er aldeles nødvendigt for Fortsættelsen af dette store nationaløkonomiske Foretagende, nemlig det moderne Kommunikationsmiddel, Jærnbannerne, men det forekommer mig, at Staten bedre kunde gøre det end træde direkte hjælpende til paa nogen som helst anden Maade, skønt jeg ganske vist ser Ulemperne saa vel i den ene som i den anden Retning, hvis Staten skulde blande sig i hele denne Sag.

Der er endnu et lille Krav, som jeg mener, Staten uden Betænkelse kunde opfylde, nemlig at udsætte den lovbefalede Skyldssætning af de tørlagte Arealer enten for bestandig eller i alt Fald for en Aarrække lig den, der er normgivende for saadanne Foretagender, nemlig 20 Aar efter, at Arbejdet er paabegyndt, saaledes at man f. Eks. udsatte det i 20 Aar til. Naar der er Sikkerhed for, at det omtalte Led føjes ind i Jærnbanelinien, og der saaledes skabes en naturlig Basis for en lønende Drift af de store Arealer, saa vil muligvis det naturligste kunne ske, at de omboende Egne selv tilvejebringe de nødvendige Midler til at blive Ejere af de store Arealer, eller at muligvis andre danske Mænd skaffe Midlerne til Veje til at gøre dette Foretagende færdigt og holde det i